

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudkyní JUDr. Markétou Lehkou, Ph.D. v právní věci **žalobkyň: a) V. N.**, nar. „X“, **b) nezl. A. N.**, nar. „X“, zastoupené zákonnou zástupkyní V. N., nar. viz shora, obě státní příslušnost Ukrajina, obě t. č. bytem „X“, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, Odbor azylové a migrační politiky, se sídlem v Praze 7, ul. Nad Štolou č. p. 3, poštovní schránka 21/OAM, PSČ 170 34, **v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 5. 2017, č. j. OAM-649/ZA-ZA14-K01-PD1-2014, ev. č. „X“, „X“**,

takto:

- I.** Žaloba **se zamítá**.
- II.** Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se společnou žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhaly zrušení rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra, Odbor azylové a migrační politiky, ze dne 5. 5. 2017, č. j. OAM-649/ZA-ZA14-K01-PD1-2014, ev. č. „X“, „X“, jímž bylo ve věci žádosti žalobkyň o prodloužení jim udělené doplňkové ochrany na území České republiky rozhodnuto tak, že se žalobkyním podle ust. § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), doplňková ochrana neprodlužuje.

Žalobkyně a) v žalobě uvedla, že žalobou napadené rozhodnutí považuje za nezákonné z důvodu, že žalovaný nesprávně zjistil skutkový stav věci, postupoval v rozporu s ust. § 53a odst. 1 zákona o azylu, ve smyslu ust. § 50 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), pečlivě nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo a nesprávně posoudil jejich žádost o prodloužení doplňkové ochrany. K nesprávně zjištěnému skutkovému stavu žalobkyně a) doplnila, že žalovaný nevzal v potaz jí uváděné důkazy a v žalobou napadeném rozhodnutí se s nimi uspokojivě nvyřadil.

Jedním z důvodů podání žádosti o prodloužení doplňkové ochrany totiž byly obavy žalobkyně a) z reálné újmy, která by v případě návratu na Ukrajinu hrozila z důvodu etnického původu její nezl. dceři, tedy žalobkyni b), jež pochází napůl z ruské rodiny, neboť její biologický otec je Rus. Žalobkyně a) má ukrajinské občanství, jejím rodným jazykem je ruština, přičemž ukrajinsky hovoří také, neboť se ve škole, kterou navštěvovala, vyučoval. Manžel žalobkyně a) je tedy také ruského původu a žalobkyně a) se domnívá, že by tato skutečnost mohla žalobkyni b) ztížit její postavení v ukrajinské společnosti, která je ovládaná nacionalistickými náladami. Argumentaci žalovaného, že obavy z pronásledování z důvodu etnické příslušnosti v původním řízení neuvedla a že v případě útoku na jejich osobu se mohou obrátit na místní státní úřady, považuje žalobkyně a) za zjednodušenou a nepřesnou, neboť jim nezaručuje bezprostřední bezpečí a preventivní ochranu před možnými útoky. Žalobkyně a) připustila, že v předchozím správním řízení obavy z etnické příslušnosti neuvedla, neboť to považovala za samozřejmé, a poukázala na skutečnost, že v ruštině a ukrajinštině je pojem národnost vnímán jako český pojem občanství. Navíc podotkla, že situace na Ukrajině se za poslední roky zhoršila, avšak rodinný původ žalobkyň je neměnný. K tomu žalobkyně a) doplnila, že správní orgán není v řízení o prodloužení doplňkové ochrany vázán tím, co bylo uvedeno v původním řízení o udělení mezinárodní ochrany.

Žalobkyně a) poukázala na to, že v poslední době se na Ukrajině zdvihá vlna nacionalismu, protiruských nálad a silné tzv. rusofobie. V této souvislosti žalobkyně a) odkázala na článek *„Rusofobie začíná být ukrajinskou vládní politikou – zástupce stálého člena Ruské Federace za OBSE“* ze dne 18. 5. 2017, který je dostupný na: rusvesna.su/news/1495133508. Ohledně diskriminace ruské menšiny odkázala na článek *„Rusofobie na Ukrajině: Nerozumím psí mluvě“* ze dne 17. 1. 2017, který je dostupný na: politros.com/politic/27662. Dále odkázala na článek *„Kyjev zablokoval ruské sociální sítě, Porošenak viní z cenzury“* ze dne 18. 5. 2017, který je dostupný na: zpravy.idnes.cz/rusko-ukrajina-socialni-site-djp, k čemuž doplnila, že ruské menšině je na Ukrajině znemožněna komunikace s jejich příbuznými z Ruska. Žalobkyně a) dále podotkla, že na Ukrajině vznikají různá hnutí, která podporují potlačování lidských práv. V této souvislosti žalobkyně a) odkázala na článek *„Nevím za co, ale nenávidím Rusy: rusofobie na Ukrajině – výdělečný byznys“* ze dne 28. 2. 2017, který je v ruském jazyce dostupný na: nahnews.org/987337-neznayu-za-cto-no-nenavizhu-russkih-rusofobiya-na-ukraine-pribylnyi-byznes, jehož překlad, stejně jako předchozí články, přiložila k žalobě.

Žalobkyně a) podotkla, že v Záporožské oblasti, ze které pochází, nedochází k bezprostředním bojům, přesto je v této oblasti bezpečností situace nezměněná, a to od doby, kdy jí i její nezl. dceři, žalobkyni b), byla v roce 2015 udělena doplňková ochrana. Žalobkyně a) poukázala na skutečnost, že osoby vracející se z válečného konfliktu do Záporožské oblasti často trpí fyzickými a psychickými poruchami, přičemž na celé Ukrajině je nedostatek zařízení, která by jim mohla pomoci, a tyto osoby jsou tak nebezpečné sobě i svému okolí.

Žalobkyně a) v žalobě dále podotkla, že se již značně integrovala mezi českou společnost, učí se českému jazyku, hledá si zaměstnání a aktivně se účastní integračních aktivit – Poradny pro integraci. Na území České republiky pobývá se svou nezl. dcerou a manželem, jemuž byla také udělena doplňková ochrana. Žalobkyně a) se domnívá, že žalovaný neprodloužením doplňkové ochrany pochybil, neboť v předmětné věci jsou dány důvody, pro které lze mít důvodné obavy, že v případě navrácení žalobkyň do země původu

jim hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy spočívající zejména v mučení nebo nelidském či ponižujícím zacházení nebo trestání, a to zejména s ohledem na jejich etnickou příslušnost, proto navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě uvedl, že s podanou žalobou nesouhlasí a popírá její oprávněnost. Žalovaný uvedl, že v předmětném řízení vycházel ze spisového materiálu k řízení ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyní evidované pod č. j. OAM-649/ZA-ZA14/2014, z obsahu jejich žádosti o prodloužení doplňkové ochrany, z protokolu o pohovoru k této žádosti a dále z informací, které nashromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Žalovaný porovnal informace z předešlého řízení o udělení mezinárodní ochrany se žádostí žalobkyní o prodloužení doplňkové ochrany a dospěl k závěru, že v zemi původu žalobkyní došlo k takovým zásadním a trvalým změnám, že udělené doplňkové ochrany již není zapotřebí. K tomu žalovaný doplnil, že ze shromážděných podkladů vyplynulo, že i v době, kdy byla žalobkyním udělena doplňková ochrana, nebyla bezpečností situace v Záporožské oblasti takových rozměrů, aby v případě návratu žalobkyní do této oblasti mohla být ohrožena jejich bezpečnost. Žalovaný připomněl, že žalobkyním byla udělena doplňková ochrana z opatrnosti ohledně bezpečností situace v místě jejich bydliště – město Enerгодар v Záporožské oblasti – ve východní oblasti Ukrajiny. V době vydání rozhodnutí o doplňkové ochraně v uvedené oblasti docházelo k ozbrojeným střetům jednotlivých uskupení separatistů a zástupců vládní moci v Doněcké a Luhaňské oblasti a v případě žalobkyní byla značně snížena i možnost zajistit si dlouhodobější zázemí v jiné části země. Žalovaný na tomto místě svého vyjádření zrekapituloval důvody žalobkyně a) o prodloužení doplňkové ochrany uvedené v žádosti a v pohovoru a připomněl i obsah pohovoru matky žalobkyně a). Žalovaný v této souvislosti odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 – 17 a ze dne 25. 8. 2016, č. j. 9 Azs 187/2016 – 26, v nichž Nejvyšší správní soud konstatoval, že nestačí pouhá reálná existence ozbrojeného konfliktu na území země původu žadatele, ale v důsledku takového konfliktu musí žadateli hrozit reálná újma. Žalovaný dále odkázal na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26. 4. 2017, č. j. 41 Az 5/2016 – 156, v němž byla řešena skutkově téměř totožná situace jako v předmětném případě.

K namítanému zjednodušení odůvodnění obav žalobkyní z pronásledování z důvodu etnické příslušnosti, žalovaný uvedl, že toto tvrzení považuje za zkreslené, neboť v předchozím řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně a) tyto obavy neuvedla, a žalovaný tak nemá důvod se domnívat, že by se jí případné pronásledování z důvodu etnické příslušnosti mělo jakkoliv týkat. Žalovaný konstatoval, že se žalobkyně a) v předchozím řízení označila za osobu ukrajinské národnosti, a připomněl, že v předchozím řízení se také řádně zabýval možným pronásledováním žalobkyní z důvodu národnosti dle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu.

Žalovaný dále poukázal na skutečnost, že žalobkyně a) sama při pohovoru zaměňovala slova občanství a národnost. V této souvislosti připomněl rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2017, č. j. 5 Azs 62/2016 – 82, v němž se Nejvyšší správní soud zabýval pojmem národnost, a dospěl k závěru, že není podstatné, jaké národnosti je žadatel, ale jak ho vnímají možní původci pronásledování. V této souvislosti žalovaný podotkl, že žalobkyně a) v předmětném řízení nijak nekonkretizovala své obavy v souvislosti s nacionalistickými náladami, které nyní na Ukrajině panují, ale pouze hovořila o ztížení jejich situace,

přičemž žalovaný neshledal, že by se žalobkyně nacházely v odlišném či méně výhodném postavení než ostatní obyvatelé jejich země původu, a to i v souvislosti se značnou provázaností ruského a ukrajinského prostředí.

K rodinné situaci žalobkyň žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2015, č. j. 3 Azs 256/2014 – 17, a usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2016, č. j. 5 Azs 220/2015 – 35. Žalovaný k tomu doplnil, že v rozhodnutích popsanou životní situaci žalobkyně a) ve správním řízení ani netvrdila. Důvodem pro přiznání doplňkové ochrany není a nemůže být realizace a rozvíjení vztahu žalobkyně a) s její matkou, neboť doplňkovou ochranu nelze zaměňovat s jinými formami legálního pobytu na území České republiky udělenými podle zákona o pobytu cizinců. S ohledem na uvedené proto žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

V následně učiněné replice k vyjádření žalovaného k žalobě žalobkyně a) uvedla, že žalovaný ve svém vyjádření zrekapituloval průběh správního řízení a konstatoval, že jedním z důvodů žádosti o prodloužení mezinárodní ochrany jsou její obavy z reálné újmy, které jí a její nezl. dceři v případě návratu do země původu hrozí z důvodu jejich etnického původu, avšak nijak se tímto tvrzením ve svém vyjádření nezabýval. Žalobkyně a) v této souvislosti podotkla, že se závěry žalovaného ohledně zlepšení bezpečnostní situace nesouhlasí, neboť v posledních letech došlo ke zhoršení bezpečnosti situace v oblasti útoků z důvodu národnosti a etnicity. K tomu žalobkyně a) doplnila, že ani k tomuto tvrzení se žalovaný nijak nevyjádřil. Žalobkyně a) poukázala na to, že o udělení mezinárodní ochrany požádaly už v roce 2014, a proto považuje argumentaci žalovaného ohledně možného pronásledování z důvodu národnosti, kterou tehdy vyloučil, za bezpředmětnou a neodpovídající současné situaci na Ukrajině. Žalobkyně a) netvrdila, že byla na Ukrajině z uvedeného důvodu pronásledovaná, ale tvrdila, že její aktuální obava z pronásledování je důvodná.

Žalobkyně a) objasnila, že její rodiče mají oba v rodném listě zapsanou národnost ruskou, a pokud uvedla, že její matka a otec jsou napůl ruského původu, neznamená to, že druhou polovinou jsou původu ukrajinského. Pokud při výslechu uvedla, že je někdo z rodiny ukrajinské národnosti, myslela tím, že celý život pobývali na Ukrajině, a do vypuknutí národnostní nenávisti, kterou dříve nikdo neřešil, ji vnímala jako svůj domov. Žalobkyně a) připomněla, že během svého výslechu několikrát zmínila své obavy o své a dceřino bezpečí, nikdy však nebyla žalovaným dotázána na detaily a nebyl jí ponechán dostatečný prostor tyto detaily žalovanému sdělit, neboť jeho otázky následně směřovaly ke zcela jiným tématům. Žalobkyně a) dále podotkla, že momentálně se nemají ani kam vrátit a nebudou zabezpečeni ani po ekonomické stránce, neboť její manžel s nimi opustil Ukrajinu narychlo, nestihl podat ve svém zaměstnání – v elektrárně – na Ukrajině výpověď a byl by tak jimi již považován za nedůvěryhodného. Jiné zaměstnání by manžel žalobkyně a) nesehnal, neboť v elektrárně je zaměstnána většina obyvatel města, ze kterého pochází, a navíc nemá vojenskou knížku, kterou nikdy nedostal, a ačkoliv byl z plnění vojenské služby osvobozen, po změně zákona byl do armády povolán. Tím, že do armády nenastoupil, by byl jistě na Ukrajině potrestán. Ohledně jeho nenastoupení do zaměstnání byl již hledán osobami ze státního zastupitelství, kteří kontaktovali i matku žalobkyně a) žijící v České republice. V případě, že by byly žalobkyně nuceny opustit území České republiky bez manžela, považovaly by to za narušení jejich práva na soukromý a rodinný život, který je zaručen čl. 8 Evropské úmluvy o lidských právech a základních svobodách.

Soud ve věci rozhodoval bez nařízení jednání ve smyslu ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), neboť žalobkyně a) s tímto postupem výslovně souhlasila, a žalovaný s tímto postupem vyjádřil konkludentní souhlas, když ve lhůtě stanovené za tímto účelem soudem neuvedl, že na projednání věci trvá.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené ust. v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a v ust. § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z ní vyplývá, že soud přezkoumává rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během patnáctidenní lhůty ode dne doručení napadeného rozhodnutí, jak stanovuje ust. § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. a ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení odůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud z úřední povinnosti přihlídnout toliko k takovým vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají jeho nicotnost podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky v projednávané věci nebyly zjištěny.

Po přezkoumání skutkového a právního stavu dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.

Ze správního spisu postoupeného žalovaným soud zjistil tyto podstatné skutečnosti. Rozhodnutím ze dne 12. 3. 2015, č. j. OAM-649/ZA-ZA14-K08-2014, ev. č. „X“, „X“, byla žalobkyním podle ust. § 14a zákona o azylu udělena ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na dobu 24 měsíců doplňková ochrana, a zároveň bylo rozhodnuto o tom, že se žalobkyním podle ust. § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu mezinárodní ochrana neuděluje.

Dne 31. 1. 2017 podala žalobkyně a), a to i jménem žalobkyně b), žádost o prodloužení jim udělené doplňkové ochrany na území České republiky. V žádosti uvedla, že žádá o prodloužení doplňkové ochrany z důvodu trvající špatné bezpečnostní situace panující na Ukrajině, neboť pocházejí ze Záporožské oblasti, která sousedí s Doněckou oblastí, v níž dochází k ozbrojeným střetům mezi jednotlivými separatistickými skupinami a vládními silami. Uzavíraná příměří jsou vždy provizorní a krátkého trvání. V důsledku konfliktu dochází ke zvyšování počtu vnitřně přesídlených osob. Zároveň žalobkyně a) vyloučila možnost, že by si zajistili v jiné části Ukrajiny dlouhodobější bydlení, neboť všichni jejich příbuzní, kteří by jim mohli pomoci, žijí v Záporožské oblasti. Žalobkyně připomněla, že pochází z ruské rodiny, v níž mají všichni ukrajinské občanství a trvale žijí na území Ukrajiny. Žalobkyně a) ve své žádosti odkázala na zprávu Amnesty International 2015/2016, v níž je uvedeno, že boje pokračují, dochází k porušování křehkých příměří a rovněž jsou v ní zmíněny válečné zločiny, kterých se dopouštějí obě strany, zejména mučení, nelidské zacházení se zajatci, zabíjení zajatců separatisty, použití kazetové munice – obětmi se tak stávají i civilisté, znásilňování či jiné násilí na ženách a obchod s lidmi. Žalobkyně a) dále odkázala na články a zprávy dostupné na:

www.amnesty.org/en/countries/europe-and-central-asia/ukraine/report-ukraine/;

www.hrw.org/world-report/2016/country-chapters/ukraine;

[zpravy.idnes.cz/ukrajina-znasilneni-sexualni-nasili-](http://zpravy.idnes.cz/ukrajina-znasilneni-sexualni-nasili-dvs/zahranicni.aspx?c=A160106_191403_zahranicni_aha)

dvs/zahranicni.aspx?c=A160106_191403_zahranicni_aha;

www.osce.org/ukraine-smm/295386 a www.osce.org/cio/294751.

V rámci pohovoru k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ze dne 10. 3. 2017, který se na žádost žalobkyně provedl za přítomnosti tlumočníka v jazyce ruském, žalobkyně a) dále doplnila, že návrat na Ukrajinu odmítá ze stejných důvodů jako předtím. Z důvodu probíhajícího válečného konfliktu. Má obavy o život a zdraví svůj, své nezl. dcery a manžela. Z Doněcké oblasti do místa jejího pobytu na Ukrajině utíkají lidé, kteří se účastnili bojů, zažili smrt, někoho zabili a jsou těmito zážitky poznamenáni. Nechce vychovávat v takové společnosti své dítě a navíc před jejich útekem ze země původu její manžel dostal několik předvolání z vojenského komisariátu a hrozí mu, že bude povolán do armády. Vzhledem k tomu, že je v kontaktu se svými známými v místě svého předešlého bydliště, tak z informací od nich získaných nemůže učinit závěr, že v její zemi původu došlo ke zklidnění a zlepšení situace. Situace na Ukrajině je stejná jako v roce 2014. Hlavní důvod, který jí brání v návratu na Ukrajinu je předvolání manžela a bezpečnostní situace. Na Ukrajině, konkrétně v Eněrgodaru žije její sestra, sestra její matky a rodiče manžela. V Dněpropetrovské oblasti žije její teta. Se všemi je v kontaktu. K jejich situaci uvedla, že její sestra chce odjet, ale zatím jí neřekla kam. Rodiče manžela jsou staří a nemají v úmyslu emigrovat. Při komunikaci jí potvrzují, že se situace nezměnila. Na Ukrajině nevlastní žádný majetek, před odjezdem do České republiky žili v bytě ve vlastnictví manželovi matky. Nyní ho matka manžela pronajímá. V případě návratu na Ukrajinu by v tomto bytě mohli opět žít. Dva největší problémy, se kterými by se potýkali, žalobkyně a) spatřuje ve válce – manželovi by určitě zaslali další povolávací rozkaz z vojenského komisariátu – a v absenci práce – manžel jakožto svářeč může získat práci pouze v jaderné nebo vodní elektrárně, přičemž v minulosti dal ve vodní elektrárně výpověď. Ke zdravotnímu stavu žalobkyně a) uvedla, že v minulosti měla astma, které nějak přešlo. Jinak je zdravá. Ke zdravotnímu stavu nezl. dcery, tedy žalobkyně b), uvedla, že její dcera je zdravá a péči o ni zajišťuje sama, protože její manžel pracuje. O víkendech u nich bývá její matka, která o ni také pečuje. Žalobkyně a) se obává, že v případě návratu do země původu, kde je tamní společnost ovlivněna válkou, by to mělo negativní dopad na vývoj její nezl. dcery. Měli by problémy zajistit jí řádnou výživu, neboť její manžel by měl potíže se sehnáním zaměstnání. Její matka, která žije v České republice, jim sice může pomoci, ale ani tato pomoc nestačí na finanční zajištění celé rodiny žalobkyně a). K popisu současného života žalobkyně a) v České republice dále doplnila, že pečuje o svou nezl. dceru, kterou chce nechat zapsat do soukromé školky. Zabývá se samostudiem českého jazyka, neboť vyučujícího zatím ještě na kurzech českého jazyka nedostali. V České republice jsou finančně zabezpečeni tím, co vydělá manžel. Závěrem žalobkyně a) uvedla, že nechce uvést další skutečnosti, které by měl správní orgán vzít v úvahu, nechce nic doložit na podporu svých tvrzení a nevyužila svého práva Ohledně zpětného přetlumočení otázek a odpovědí.

Matka žalobkyně a), která byla pohovoru k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ze dne 10. 3. 2017 přítomna jako obecný zmocněnec žalobkyně a), k obsahu pohovoru uvedla, že její dcera se bojí vojáků, kteří utíkají z bojů, protože zažili zabíjení. Z vlastní zkušenosti při návštěvách Ukrajiny potkává lidi, kteří jdou do války, mluvila s nimi, hodně pijí, protože jim nic jiného nezbyvá. K životu žalobkyně a) v České republice uvedla, že se snaží, aby se jazykově zdokonalila v češtině. Kdyby nedostala českého lektora, tak by jí nějakého našla sama, protože chce, aby se žalobkyně a) i její manžel zdokonalovali.

Ze spisového materiálu rovněž vyplynulo, že si žalovaný před rozhodnutím ve věci obstaral spisové materiály z předchozího řízení, tj. k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, Zprávu Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických o dodržování lidských

práv na Ukrajině za rok 2016 ze dne 3. 3. 2017, Informaci Ministerstva vnitra Velké Británie z ledna 2016, Výroční zprávu Human Rights Watch 2017, Výroční zprávu Freedom House Svoboda ve světě 2017 – Ukrajina, Výroční zprávu Amnesty International 2017, Zprávu Světové zdravotnické organizace a Evropského střediska pro sledování zdravotnických systémů a politik 2015, Zprávu ČTK „Ukrajinská ekonomika výrazně oživila, uvedl šéf statistiků“ ze dne 8. 2. 2017 a dále pak byly vyžádány informace od Ministerstva zahraničních věcí ze dne 3. 6. 2016, č. j. 103518/2016-LPTP, ze dne 25. 7. 2016, č. j. 107283/2016-LPTP, a ze dne 9. 10. 2015, č. j. 115045-LPTP, Informaci OAMP o politické a bezpečnostní situaci na Ukrajině, vojenské službě a vnitřním přesídlení osob.

Dle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Dle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Dle ust. § 53a odst. 1 zákona o azylu doplňková ochrana se uděluje na dobu, po kterou osobě požívající doplňkové ochrany hrozí vážná újma (§ 14a), nejméně však na 1 rok; na stejnou dobu se uděluje doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny. Osobě požívající doplňkové ochrany je povolen pobyt na území po dobu stanovenou v rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany.

Dle ust. 53a odst. 4 zákona o azylu osoba požívající doplňkové ochrany je oprávněna požádat o prodloužení doby, na kterou je doplňková ochrana udělena. Tuto žádost musí osoba požívající doplňkové ochrany podat nejpozději 30 dnů před uplynutím doby, na níž je jí doplňková ochrana udělena. Pokud podání žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ve stanovené lhůtě zabrání důvody na vůli osoby požívající doplňkové ochrany nezávislé, je oprávněna tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po odpadnutí těchto důvodů. Ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a). Doplňková ochrana se prodlouží nejméně o 2 roky; je-li důvodné nebezpečí, že by osoba požívající doplňkové ochrany mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ho již narušuje, prodlouží se doplňková ochrana o 1 rok. Při prodluzování doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny se postupuje obdobně.

Soud se nejprve zabýval námitkou, jež má dle žalobkyně a) spočívat zejména ve skutečnosti, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav.

Jak vyplynulo z žalovaným předloženého správního spisu a žalobou napadeného rozhodnutí, žalovaný v rámci své úvahy vycházel zejména z informací poskytnutých žalobkyní a) jednak v samotné žádosti o udělení azylu, z protokolu o pohovoru k žádosti

o prodloužení doplňkové ochrany a dále ze spisového materiálu k žádosti o udělení mezinárodní ochrany evidované pod č. j. OAM-649/ZA-ZA14/2014. Z uvedených listin vyplynulo, že žalobkyně a) o prodloužení doplňkové ochrany žádá zejména z důvodu, že se obává psychického stavu osob, které zažili válku, vlivu války na vývoj její nezletilé dcery, z ekonomických důvodů a dále z obavy ze zaslání povolávacího rozkazu z vojenského komisariátu jejímu manželovi. Dále si žalovaný jako podklad svého rozhodnutí vyžádal Zprávu Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických o dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2016 ze dne 3. 3. 2017, Informaci Ministerstva vnitra Velké Británie z ledna 2016, Výroční zprávu Human Rights Watch 2017, Výroční zprávu Freedom House Svoboda ve světě 2017 – Ukrajina, Výroční zprávu Amnesty International 2017, Zprávu Světové zdravotnické organizace a Evropského střediska pro sledování zdravotnických systémů a politik 2015, Zprávu ČTK „Ukrajinská ekonomika výrazně oživila, uvedl šéf statistiků“ ze dne 8. 2. 2017 a dále pak byly vyžádány informace od Ministerstva zahraničních věcí ze dne 3. 6. 2016, č. j. 103518/2016-LPTP, ze dne 25. 7. 2016, č. j. 107283/2016-LPTP a ze dne 9. 10. 2015, č. j. 115045-LPTP, Informaci OAMP o politické a bezpečnostní situaci na Ukrajině, vojenské službě a vnitřním přesídlení osob.

Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 1. 2006, č. j. 4 Azs 111/2005 – 58, který je dostupný na www.nssoud.cz, „řízení o udělení azylu je totiž specifické tím, že tvrzení žadatele o azyl hrají zcela zásadní roli a správní orgán z nich vždy vychází. Obsahují-li skutečnosti obecně podřaditelné azylovým důvodům, hodnotí je z hlediska pravdivosti a opatří si objektivní informace o zemi původu, které pak porovná s údaji sdělenými žadatelem a učiní celkový závěr.“ V napadeném rozhodnutí se žalovaný zabýval jednotlivými předpoklady udělení doplňkové ochrany dle ust. § 14a zákona o azylu, řádně se vypořádal s články a zprávami, na které odkazovala ve své žádosti o prodloužení doplňkové ochrany žalobkyně, a postupně dospěl k závěru, že uvedené podmínky doplňkové ochrany žalobkyně nesplňují, neboť situace na Ukrajině se změnila a v předchozím řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně a) netvrdila, že by jim hrozilo pronásledování z důvodu národnostní nesnášenlivosti či že by z tohoto pronásledování měla odůvodněné obavy.

Soud v rámci posuzování této námitky neposuzoval, zda v případě žalobkyň neexistují některé relevantní důvody pro udělení doplňkové ochrany, neboť podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2005, č. j. 3 Azs 8/2005 – 49, který je dostupný na www.nssoud.cz, „určuje rozsah a způsob zjišťování podkladů pro rozhodnutí správní orgán a podle ust. § 34 odst. 5 správní orgán hodnotí důkazy podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti.“ Zjištěný skutkový stav je tak nutno posoudit jako dostatečný, neboť žalovaný si obstaral dostatek podkladů pro rozhodnutí, přihlédl k podkladům doložených žalobkyní a), důkazy vyhodnotil a v napadeném rozhodnutí podrobně rozvedl, z jakých důvodů žalobkyním prodloužení doplňkové ochrany nepřiznal, jakož i z jakých podkladů při své úvaze vycházel. Soud hodnotí zjištěný skutkový stav za dostatečný a z uvedeného důvodu považuje žalobkyněni vznesenou námitku za nedůvodnou.

Soud předestírá, že ačkoli smyslem doplňkové ochrany je poskytnout žadateli ochranu, není tím myšlena ochrana před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu. Doplňková ochrana jako právní institut je jednou z forem mezinárodní ochrany, nicméně nelze jej považovat za univerzální nástroj sloužící k poskytování ochrany před bezprávnými postihujícími

jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí doplňkové ochrany jsou zákonem poměrně úzce vymezeny a pokrývají pouze určitou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou uznávána nejen v mezinárodním, ale i vnitrostátním kontextu. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 – 46, který je dostupný na www.nssoud.cz).

Pro aplikaci ust. § 14a zákona o azylu je třeba zkoumat, zda žalobkyně splňují zákonem stanovená kritéria. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62, který je dostupný na www.nssoud.cz, je k udělení doplňkové ochrany potřeba kumulativně splnit následující podmínky: „*Žadatel (1) se musí nacházet mimo zemi svého původu; (2) musí mít důvodné obavy, že mu hrozí skutečné nebezpečí (reálná hrozba); (3) vážné újmy; (4) nemůže nebo není ochoten využít ochrany v zemi původu; a (5) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule.*“ Žalovaný se při posuzování žádosti zaměřil především na třetí podmínku, tj. zda žalobkyním hrozí v případě návratu na Ukrajinu vážná újma ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

Soud uvádí, že v daném případě žalovaný nepochybil, pokud v případě žalobkyň dovedl, že u nich již pominuly podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu. Je tomu tak proto, že žalobkyně a) neuvedla, a ani v rámci správního řízení nevyplynuly, žádné skutečnosti, z nichž by bylo možno dovodit, že žalobkyním na základě těchto skutečností hrozí v případě jejich návratu na Ukrajinu vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, přičemž dle názoru soudu žalovaný zcela správně v tomto směru uzavřel s poukazem na dostupné zprávy o Ukrajině, které jsou součástí správního spisu, že tomu tak v případě žalobkyň rozhodně není a soud se s tímto jeho závěrem ztotožnil.

K bezpečnostní situaci v zemi původu žalobkyň, soud uvádí, že probíhající tamní ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista byl již z pouhé přítomnosti na území Ukrajiny, zejména v oblastech sousedících s Doněckem a Luhaňskem, konkrétně na území Záporožské oblasti, vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Soud se domnívá, že město Enerгодар, které se nachází v Záporožské oblasti, má vysoký výskyt pracovních příležitostí, neboť se tam nachází největší jaderná elektrárna v Evropě. V této souvislosti nelze přehlédnout, že žalobkyně a) sama tvrdila, že pracovní příležitosti v předmětném městě zajišťuje jaderná a vodní elektrárna, přičemž v minulosti její manžel dal výpověď ve vodní elektrárně a není tedy předpoklad, že jej ve vodní elektrárně opět zaměstnali. Nicméně nevyloučila, že by nemohl najít zaměstnání v jaderné elektrárně, jež je svou rozlohou největší v Evropě. Nicméně pokud se v daném městě žalobkyně a) necítí bezpečně nebo se domnívá, že je v něm nedostatek pracovních příležitostí pro jejího manžela, nic jim nebrání přestěhovat se do jiné klidnější části země. Z obsahu přiložených zpráv, jež jsou součástí správního spisu, totiž vyplývá, že v zemi původu žalobkyň jsou oblasti, které jsou pod stálou kontrolou centrální ukrajinské vlády, kde je bezpečnostní situace až na dílčí události konstantní. Tyto informace vyplývají z Informace OAMP, kterou si mimo jiné správní orgán vyžádal, jako podklad pro své rozhodnutí. K možnosti přestěhování se žalobkyně a) a její rodiny soud podotýká, že žalobkyně a) i její manžel jsou dospělé osoby, které jsou schopné se o sebe své dítě dle jejich vlastního přesvědčení postarat i za cenu toho,

že budou žít v jiné oblasti Ukrajiny a své příbuzné žijící v Záporožské oblasti jen navštěvovat či s nimi komunikovat prostřednictvím komunikačních prostředků na dálku, jako tomu ostatně činili z území České republiky.

Z informace Ministerstva vnitra ze dne 25. 7. 2016, č. j. 107283/2016-LPTP vyplývá, že na Ukrajině je možno vyhledat pomoc v případě poškození trestnou činností či porušováním práv a svobod a je možné i reálně podat stížnost na postup příslušníků policejních orgánů a jiných orgánů státní moci. Ani z dalších zpráv, které si správní orgán vyžádal před vydáním žalobou napadeného rozhodnutí, nevyplývá, že by ruský hovořící obyvatelé Ukrajiny byli ve smyslu zákona o azylu pronásledováni nebo diskriminováni. Tuto argumentaci žalobkyně a) tak soud neshledal jako relevantní důvod k udělení prodloužení doplňkové ochrany. Za podstatné soud považuje i skutečnost, že v předchozím správním řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně a) obavy z pronásledování z národnostních důvodů neuvedla. Navíc nelze přehlédnout, že tyto důvody se podřazují pod ust. § 12 zákona o azylu a nikoliv pod doplňkovou ochranu, tedy ust. § 14a zákona o azylu.

K případné legalizaci pobytu žalobkyň na území České republiky soud považuje za potřebné zdůraznit, že výčet důvodů pro udělení azylu, tedy i doplňkové ochrany a jejího případného prodloužení, je taxativní. Právní úpravu pobytu cizinců na území České republiky obsahuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), jehož institutů mohou žalobkyně využít. Již Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 37/2003, který je dostupný na www.nssoud.cz, dovodil, že poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení k pobytu na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem o pobytu cizinců. Rovněž v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 – 55, který je dostupný na www.nssoud.cz, bylo judikováno, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu na území České republiky, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, tj. např. zákon o pobytu cizinců.

Ohledně ekonomické situace v zemi původu žalobkyň soud vycházel z bohaté judikatury Nejvyššího správního soudu, zejména z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 – 72, který je dostupný na www.nssoud.cz, v němž je uvedeno, že „...skutečnosti, které stěžovatel v průběhu celého řízení uváděl, tj. ekonomické potíže, nejsou důvodem hodným zvláštního zřetele tak, jak je má na mysli citované ustanovení zákona o azylu.“ K argumentaci žalobkyně a) nedostatkem pracovních příležitostí v místě jejich pobytu na Ukrajině, soud poznamenává, že skutečně existuje možnost pracovat v České republice, na což však primárně pamatuje zákon o pobytu cizinců, a to na základě uděleného pracovního víza, a nikoliv zákon o azylu.

Žalobkyně a) uváděla, že v případě, že by byly vráceny do své vlasti, by jejímu manželovi byl doručen povolávací rozkaz. Jak bylo ale soudem zjištěno ze správního spisu, manželu žalobkyně a) nebyl dosud oficiálně povolávací rozkaz doručen. Soud nezpochybňuje, že v případě vyhýbání se nástupu vojenské služby hrozí takové osobě na Ukrajině trest odnětí svobody, ostatně v hlavě XI. zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákona, jsou upraveny skutkové podstaty trestných činů proti branné povinnosti, které jsou trestné v České republice, nicméně manžel žalobkyně a) se dosud trestného činu vyhýbání se nástupu vojenské služby, za který by mu po návratu do země původu hrozil trest odnětí svobody, nedopustil. K této problematice se již několikrát vyjádřil Nejvyšší správní soud, například v rozsudku ze dne 15. 12. 2005, č.

j. 3 Azs 8/2005 – 49, který je dostupný na www.nssoud.cz, uvedl, že „je-li vojenská služba v zemi původu žadatele o udělení azylu povinná a za její nenastoupení hrozí přiměřený trestní postih, není pouhá snaha vyhnout se nastoupení této vojenské služby důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, byť je odůvodněna obavou z trestního stíhání a trestu.“ Na tomto místě soud připomíná, že povolání k výkonu vojenské služby je jednou ze základních občanských povinností manžela žalobkyně a) ve vztahu k jeho zemi původu a samo o sobě nepředstavuje pronásledování ve smyslu zákona o azylu.

S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti soud uzavírá, že žádné ze žalobních tvrzení o pochybení žalovaného neshledal důvodným, neboť žalovaný vycházel především z vlastní výpovědi žalobkyně a). Soud má za to, že skutkový stav lze mít za dostatečně zjištěný a odpovídající okolnostem daného případu, přičemž neshledal, že by žalovaný porušil ve smyslu ust. § 50 odst. 4 správního řádu svou povinnost tím, že by překročil zásadu volného hodnocení důkazů. Vydáním napadeného rozhodnutí tedy nedošlo k porušení žádného ustanovení správního řádu ani zákona o azylu, a proto soud žalobu podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. ve výroku rozsudku ad I. zamítl.

Současně s tím v souladu s ust. § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve výroku ad II. rozsudku nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně neměly ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly a navíc je ani nepožadoval.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ústí nad Labem dne 29. září 2017

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D. v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
I. T.